

film és emlékezet

Mozgóképek az építészetben és
vissza

Tudományos Diákköri Konferencia szekció-kíírás
BME Építészmérnöki Kar
Középülettervezési Tanszék
Építészet és emlékezet Stúdió
TDK 2022

kör.ép
BME
KÖZÉPÜLETTERVEZÉSI
TANSZÉK

BEVEZETŐ

A Középülettervezési Tanszék építészet és emlékezet viszonyára fókuszáló stúdiója 2022 őszére tematikus Tudományos Diákköri Konferencia szekciót hirdet meg az érdeklődő hallgatók részére.

A megszokott, konkrét építészeti problémát és inspiráló tervezési helyszínt fókuszba állító pályázati felvetés helyett idén a film és az emlékezet viszonya köré szerveződik a kiírás. Olyan rövid animációkat, filmeket várunk, amelyek egy-egy szabadon választott helyszín, izgalmas tér emlékezetét dolgozzák fel. A stúdió tág kutatási területén belül tehát ezúttal formai megkötésekkel élünk, a mozgóképes műfaj pedig az építészet határterületére, az animáció-készítés és a díszletek varázslatos világába is elvezet bennünket. Reményeink szerint a helyek emlékezetének, az emlékezet helyeinek a film vizuális nyelvén új rétegeit konstruálhatjuk újra és fedhetjük fel.

kép (borító): Fritz Lang: Metropolis - 1927
kép: Lars von Trier: Dogville - 2003
kép: Michael Gondry: Egy makulátlan elme örök ragyogása - 2004

TERVEZÉSI HELYSZÍN ÉS TÉMA

A film/animáció helyszíne és témája szabadon választható, a kiindulási pont lehet az alkotók számára különösen kedves vagy érdekes városi tér, vagy különleges atmoszférájú belső tér, épület, amelyben a személyes vagy közösségi emlékezet izgalmas aspektusai feltárhatók. Természetesen fontos szempont, hogy a választott helyszín(ek) kellően inspirálóak legyenek ahhoz, hogy az alkotás fontos szereplőivé, vagy akár főszereplőivé léphessenek elő, valamint javasoljuk a csoportos munka megkönnyítésére a budapesti helyszínek keresését.

Pontosan és részletesen meghatározott helyszín-alternatívák helyett a hallgatók, hallgatói csapatok választását várjuk, az alábbi, leginkább gondolatindítónak szánt felvetések mentén:

A helyszín lehet:

- mindenki számára jól ismert, vagy akár személyes kötődésű tér
- frekvenciált, sűrű helyzet, vagy elhagyatott, elfelejtett zárvány
- városi köztér vagy belső tér
- folyamatosan változó, összetett helyszín, vagy épp ennek ellentéte, változatlan, kortalan tér
- feltárt és jól dokumentált múltú, konkrét emlékezhely éppúgy, mint eddig feltáratlan történeteket rejtő tér

Az alkotás:

- szólhat az emlékezet sűrű rétegzettségéről éppúgy, mint az emlékezet feltáratlanságáról vagy hiányáról
- foglalkozhat a hely múltjával, jelenével, vagy akár lehetséges jövőjével, akár eltérő idősíkok megjelenítésével, de szorítkozhat pusztán egyetlen kiragadott pillanatra is
- koncentrálnak analitikus megközelítéssel a választott helyszínhez, de állíthatja a tér használóit is középpontba
- akár konkrét téri/építészeti beavatkozással is módosíthatja helyszínt
- lehet tényfeltáró, dokumentarista megközelítésű éppúgy, mint személyes, lírai hangvételű

A feladat része a hely emlékezetének feltárása, megismerése és feltérképezése, illetve a kutatómunkának a dokumentálása a filmet kísérő tanulmányban/esszében.

kép: Wes Anderson: *Fantasztikus Róka Úr* - 2009

MAKETT ALAPÚ ANIMÁCIÓ, MINT MŰFAJ

A szabadon választható helyszín és téma mellett a szekció művészeti alkotásainak műfaját szűkebben határoztuk meg. Olyan filmeket vagy animációkat várunk, amelyek valós, fizikai makettet, maketteket használnak akár szorosabb értelemben vett díszletnek, akár csak kiindulási pontnak. A hagyományos építészeti makettekhez képest feltehetően most adott képek létrehozására, csupán kiemelt nézőpontra, nézőpontokra tervezett makettekről, speciális diorámákról beszélünk. A makettek léptéke, arányhelyessége, perspektívája épp emiatt várhatóan alárendelődik a felvétel nézőpontjának, a kamera mozgásának, a megvilágítás módjának és rengeteg új, izgalmas szempontnak.

E megkötésen túl azonban szerteágazó lehetőségek nyílnak az alapanyag továbbdolgozásával, báb-, gyurma- vagy tárgy-animáció, pixilláció készítése éppúgy elképzelhető, mint a makett képeinek digitális animálása, a makett használata valódi film felvételére, vagy akár további, kísérleti műfajok kipróbálására is lehetőség nyílik.

kép: Váczi Péter: Nyuszi és Őz - 2013

KIEGÉSZÍTŐ PROGRAMOK

A szekció kiírásához kapcsolódóan az őszi félév elején az alkotást segítő, támogató programokat szervezünk. Vendégeink lesznek a szekció Bíráló Bizottságából Tudisco Júlia és Váczy Péter animációs filmrendezők, akik saját munkáik mellett az animációs filmek készítésének alapvető fogásairól is beszélnek. Illetve szintén előad Bíró Bálint rendező, aki dokumentumfilmes munkáiról, a helyszínen végzett kutatásról, a filmjeit megelőző témakeresési folyamatról is mesél.

Az őszi félévben az Építészet és emlékezet Stúdió munkájához kapcsolódó Rajz és terv / Atmoszféra az építészetben kötelezően választható tárgy szintén az építészet és a filmművészet kapcsolatát járja majd körül további meghívott előadókkal.

AZ ALKOTÓI MUNKA LEHETSÉGES ELMÉLETI HÁTTERE

Az alkotói feladathoz könnyen kapcsolhatók további, az animáció tervezését segítő, támogató, kiegészítő elméleti kutatási témák. A teljesség igénye nélkül, csak példaként:

- film- és animáció-díszletek vizsgálata építészeti szemmel
- egy-egy kiemelkedő rendező, alkotó karakterisztikus módszertanának megismerése
- az animáció-készítés korai eszközeinek megismerése
- az építészeti gyakorlatban alkalmazott animáció inspiráló példáinak gyűjtése és elemzése

kép: Tim Burton: Corpse Bride - 2005
kép: Tim Burton: Batman - 1989

LEADANDÓ MUNKARÉSZEK

Formai követelmények:

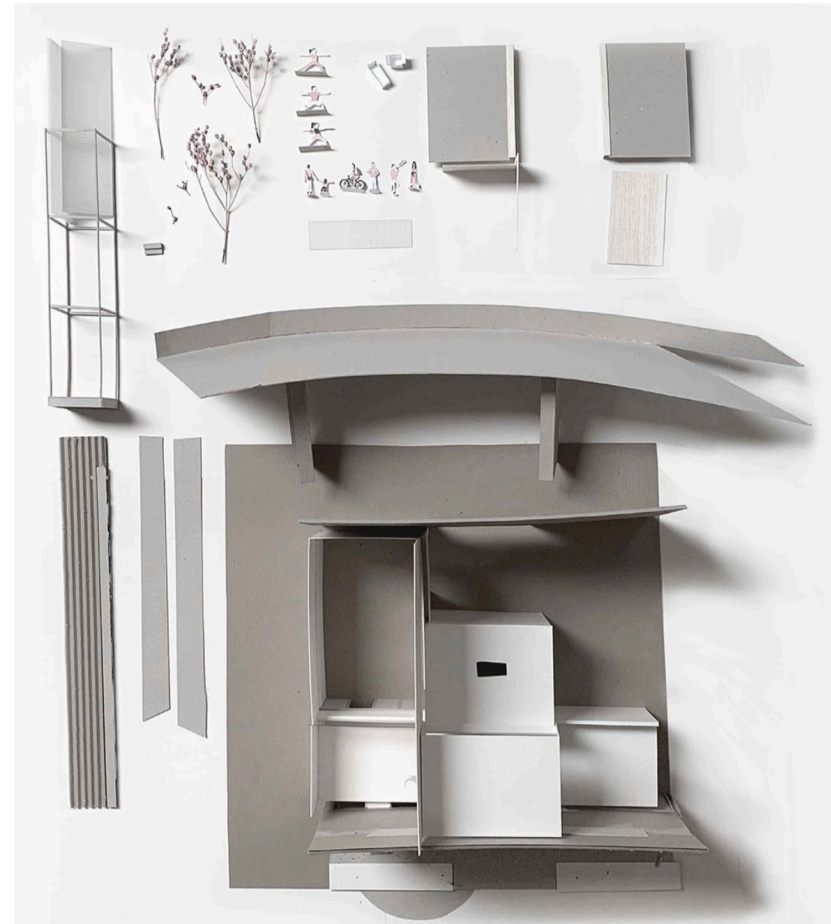
- filmplakát álló A1 tablón digitálisan és nyomtatott, 3 mm vastag habkartonra kasírozott formátumban
- esszé/tanulmány tetszőleges méretben, nyomtatva, füzetbe összefűzve illetve digitálisan
- a film/animáció 5-10 jellegzetes képkockája digitális füzetben

Tartalmi követelmények:

- 3-5 perces film vagy animáció
- kísérő esszé/tanulmány a film háttérkutatásaiból, a készítés műhelytitkaiból, inspirációkról, előképekről (kb. 3 gépelt A4 oldal, illusztrációkkal kb. 10 oldal)
- 5 perces, a filmet bevezető prezentáció
- a film makett alapú díszletei

Az absztrakthoz leadott melléklet javasolt tartalma:

- a helyszín és témaválasztás előzményei (alternatív helyszínek)
- a választott helyszín és téma háttérkutatásai
- vázlatos storyboard a végleges animációhoz
- a forgatás első kísérleti makettjei

kép: Hegymegi Júlia: M3.RKK Rejtett kultúrtér. Diplomaterv animáció kellékei

AJÁNLOTT FILMEK

Emlékezet és film témakörben:

Ingmar Bergman: A nap vége - 1957
Federico Fellini: 8 1/2 - 1963
Andrej Tarkovszkij: Tükör - 1974
Ridley Scott: Szárnyas fejvadász - 1982
Krzysztof Kieslowski: Három szín: kék - 1994
Török Ferenc: Moszkva tér - 2001
Christopher Nolan: Memento - 2001
Michael Gondry: Egy makulátlan elme örök ragyogása - 2004
Jim Jarmusch: Hervadó virágok - 2005
Quentin Tarantino: Becstelen brigantyk - 2009
Mészáros Márta: Aurora Borealis - 2017
Deák Kristóf: Foglyok - 2019

Animáció és makett alapú díszletek kapcsán:

Fritz Lang: Metropolis - 1927
Tim Burton: Vincent - 1982
Tim Burton: Batman - 1989
Lars von Trier: Dogville - 2003
Adam Elliot: Mary and Max - 2009
Wes Anderson: Fantasztikus Róka Úr - 2009
Mamoru Hosoda: Wolf Children - 2012
Vácz Péter: Nyuszi és Óz - 2013

kép: Hegymegi Júlia: M3.RKK Rejtett kultúrtér. Diplomaterv animáció

AJÁNLOTT IRODALOM

- Collins Winslow: The Handbook of Model-making for Set Designers. The Crowood Press, Ramsbury 2008
- Giuliana Bruno: Atlas of Emotion: Journeys in Art, Architecture, and Film. Verso, London 2002
- Mark Lamster (szerk.): Architecture and film. Princeton University Press, New York 2000
- Juhani Pallasmaa: Architecture of image: existential space in cinema. Rakennustieto, Helsinki 2001
- Dietrich Neumann (szerk.): Film architecture: set designs from Metropolis to Blade Runner. Prestel, München 1996
- Cathy Whitlock: Designs on Film: A Century of Hollywood Art Direction. ItBooks 2010
- Matt Zoller Seitz: The Wes Anderson Collection. Abram Books 2013

BÍRÁLÓ BIZOTTSÁG

Kalmár László	Ybl Miklós-díjas építész Zsuffa és Kalmár Építész Műterem a Bíráló Bizottság elnöke
Bíró Bálint	dokumentumfilm rendező Színház és Filmművészeti Egyetem DocNomads Arts University Bournemouth
Hámori Péter	építész GUBAHÁMORI
Tudisco Júlia	animációs filmrendező
Váczi Péter	animációs filmrendező

kép: Juhani Pallasmaa: Architecture of image: existential space in cinema

ÜTEMEZÉS

01	Tanszéki TDK-témák meghirdetése, Építészmérnöki Kari TDK évindító előadás	2022. március 30.
02	Tanszéki TDK-témák bemutató előadása	2022. április 21.
03	meghívott előadók előadásai a kiíráshoz kötődően	2022. szeptember
04	hallgatók jelentkezése TDK Konferenciára (absztrakt beadásával)	2022. szeptember vége
05	TDK dolgozatok beadása	2022. október vége
06	TDK Konferencia, dolgozatok és pályaművek bemutatása meghívott Bíráló Bizottsági tagok jelenlétében, értékelés és eredményhirdetés	2022. november

Témavezetőnek választható a tanszéki bármely oktatója és doktorandusza, de természetesen a Kar bármelyik tervezést oktató oktatója is! Bármilyen felmerülő kérdés esetén a pályázat teljes ideje alatt Kronaveter Péter DLA egyetemi adjunktustól, a tanszék TDK-felelősétől tudtok kérdezni (kronavetter.peter@epk.bme.hu)! A hallgatói kérdésekre adott válaszokról minden pályázót egyaránt értesítünk.

A Középülettervezési Tanszék által meghirdetett TDK-szekciókhoz a kapcsolattartás megkönnyítésére online jelentkezési listát ([TDK Közép jelentkezés 2022](#)) hoztunk létre az érdeklődők számára. Kérjük, itt jelentkezettek mielőbb, kapcsolatfelvétel céljából, de személyesen keressétek a választott konzulnst is.

Budapest, 2022. április 21.

kép: *Tim Burton: Batman - 1989*
kép: *Denis Villeneuve: Szárnyas fejvadász 2049*

